

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Дошкільна освіта»)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр дошкільної освіти

Професійна кваліфікація: Вихователь закладу дошкільної освіти

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Дошкільна освіта»)
Протокол № 1 від « 31 » серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Методика музичного виховання дітей дошкільного віку»
Викладач (-і)	Никорак Наталія Юріївна
Контактний телефон викладача	+380663065501
E-mail викладача	nataliya.nykorak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття, самостійна робота (очний)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Згідно з розкладом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Вивчення навчальної дисципліни «Методика музичного виховання дітей дошкільного віку» спрямовано на формування у майбутніх педагогів базового рівня підготовки до організації та здійснення естетичної діяльності в закладі дошкільної освіти через застосування у своїй майбутній практиці знань та умінь із організації музичного виховання та навчання дітей дошкільного віку крізь призму вимог актуальної реформи сучасної освіти. Зміст навчальної дисципліни структуровано за чотирма змістовими модулями: змістовий модуль 1. Загальні засади музичного виховання і навчання в сучасному закладі дошкільної освіти; змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи організації провідних видів музичної діяльності дітей; змістовий модуль 3. Дидактика музики в закладі дошкільної освіти змістовий модуль 4. Організація та обладнання музично-виховної та навчальної роботи в закладі дошкільної освіти Основу теоретичного матеріалу <i>першого модуля</i> становлять відомості про сутність теорії та методики музичного виховання у сучасному закладі дошкільної освіти, його мету та завдання, особливості музичного розвитку дітей 3-6 (7) років, структуру музичальності людини та характеристики основних її елементів, зміст Державного стандарту дошкільної освіти в частині естетичного виховання дошкільників, основні елементи програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (мета, завдання, тематична структура програми, особливості організації освітнього процесу, особливості музичного репертуару та програмові вимоги). <i>Другий модуль</i> знайомить студентів із теоретико-методичними основами організації провідних видів музичної діяльності дітей у закладі дошкільної освіти – (сприймання – слухання музики; виконавство – спів, музично-пластична діяльність, гра на елементарних музичних інструментах). Зміст <i>третього модуля</i> спрямований на розкриття дидактичних засад організації естетичного виховання у закладі дошкільної освіти, а саме: закономірностей, принципів, методів музичного виховання та навчання дошкільників, основних форм організації музичної діяльності дітей (музичне заняття, розваги, святкові ранки, самостійна діяльність дітей), реалізацію музичного виховання в контексті інклюзивної освіти.	

Четвертий модуль присвячений розкриттю організаційної та педагогічної діяльності вихователя та музичного керівника з реалізації музичного виховання, навчання та розвитку дітей у закладі дошкільної освіти.

До змісту курсу включені знання з різних галузей наук: педагогіки дошкільної освіти, загальної та вікової психології, фахових методик, сучасних інноваційних технологій тощо.

У результаті вивчення дисципліни студенти *з'ясують* роль музики у всебічному розвитку особистості дитини, *навчаться*: характеризувати основні компоненти музикальності дитини, оперувати знаннями про вікові особливості музичного розвитку дітей та враховувати їх у своїй професійній діяльності, реалізовувати основні завдання музичного виховання, *аналізувати* структуру програми музичної діяльності дітей та визначати особливості музичного репертуару для кожної вікової групи, *застосовувати* методи і прийоми музичного виховання та навчання у контексті своєї педагогічної діяльності, організовувати та брати участь у різних видах музичної діяльності дітей (співах, слуханні музики, грі на музичних інструментах, музично-ритмічних рухах), *реалізовувати* основні форми організації музичного навчання і виховання у сучасному закладі дошкільної освіти (музичне заняття, індивідуальні, групові та колективні форми, розваги, святкові ранки) *забезпечувати організацію* роботи з художньо-естетичного виховання дітей в контексті інклюзивної освіти, стимулювати самостійну музичну діяльність дітей дошкільного віку.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни:

розкрити теоретико-практичні основи «Методики музичного виховання дітей дошкільного віку» як дисципліни про організацію роботи з музичного виховання та навчання дітей; забезпечити теоретичну та практичну підготовку майбутніх фахівців дошкільної освіти з реалізації музичного виховання і навчання дітей в сучасному закладі дошкільної освіти; сформувати у здобувачів фахової освіти компетентності з реалізації музично-естетичного виховання та навчання дошкільників з метою забезпечення ефективної майбутньої професійної діяльності

Цілі (завдання) навчальної дисципліни:

- формувати у студентів цілісну систему знань про організацію та здійснення освітнього процесу в сучасному закладі дошкільної освіти;
- забезпечити оволодіння майбутніми педагогами теоретичними знаннями з проблем музичного виховання і навчання дітей дошкільного віку;
- виробити у майбутніх вихователів на основі засвоєного матеріалу, педагогічні уміння, навички та комплекс загальних та фахових компетентностей з організації музичного виховання і навчання дітей у закладі дошкільної освіти;
- забезпечити комплексну підготовку майбутніх фахівців дошкільної освіти до різноаспектної та усебічної діяльності з реалізації естетичного виховання дітей у закладі дошкільної освіти

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК1. Здатність:

- вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного)

віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти;

- нести відповідальність за результати своєї діяльності;
- здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

Спеціальні компетентності (СК)

СК-6. Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку;

СК-9. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів);

СК-11. Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку;

СК-12. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва;

СК-15. Здатність до міжособистісної взаємодії з учасниками освітнього процесу

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН)

РН-1. Упорядковувати універсальне розвивальне середовище у групах раннього та дошкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини;

РН-2. Планувати та організовувати освітній процес з урахуванням: принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єк-суб'єктної взаємодії, вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього та передшкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності;

РН-5. Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використання педагогічних технологій;

РН-6. Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм, застосовувати весь спектр психолого-педагогічних заходів, засобів і педагогічних впливів для реалізації завдань національного, патріотичного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього та передшкільного віку;

РН-8. Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку;

РН-9. Визначати особливості, завдання, зміст, способи організації специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм;

РН-10. Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку;

РН-11. Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку;

РН-12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії;

РН-13. Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти, використовувати їх та фахову літературу у практичній діяльності;

РН-14. Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку;

РН-17. Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур;

РН-19. Аналізувати перспективний педагогічний досвід, інноваційні технології в системі дошкільної освіти та використовувати їх в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські, практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
8	012 Дошкільна освіта	IV	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття семінарські заняття	сам. роб

Змістовий модуль 1. Загальні засади музичного виховання і навчання в сучасному закладі дошкільної освіти

Тема: Музика і всебічний розвиток особистості дитини дошкільного віку	-	2	4
--	---	---	---

Змістовий модуль 2.

Теоретико-методичні основи організації провідних видів музичної діяльності дітей

Тема: Сприймання музики. Слухання музики як вид музичної діяльності дітей дошкільного віку	2	2	4
Тема: Виконавство. Значення співу як провідного виду музичної діяльності дітей та засіб їхнього естетичного розвитку	2	2	4
Тема: Виконавство. Музично-пластична діяльність дітей дошкільного віку та гра на елементарних музичних інструментах як види музичної діяльності дітей	2	4	8

Змістовий модуль 3.			
Дидактика музики в закладі дошкільної освіти			
Тема: Закономірності, принципи та методи музичного виховання та навчання дошкільників	-	-	4
Тема: Форми організації музичної діяльності дітей. Музичне заняття – основна форма музичного виховання та навчання в закладі дошкільної освіти	2	2	6
Тема: Роль музики у повсякденному житті дітей в закладі дошкільної освіти. Розваги. Театральна діяльність дітей. Організація самостійної музичної діяльності дітей дошкільного віку	2	4	8
Тема: Святкові ранки у закладі дошкільної освіти	2	2	6
Тема: Музика та інклюзивна освіта в закладі дошкільної освіти. Загальне поняття про «музикотерапію»	-	-	6
Змістовий модуль 4. Організація та обладнання музично-виховної та навчальної роботи в закладі дошкільної освіти			
Тема: Роль вихователя в організації музичної діяльності дітей дошкільного віку	-	-	6
Тема: Роль музичного керівника в організації музичної діяльності дітей у закладі дошкільної освіти. Залікова робота «Театр»	-	-	4
Всього	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 5 (100) балів.		
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – максимум 5 (100) балів.		
Семінарські /практичні заняття	Виступи на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи, творчих робіт - максимум 5 (100) балів		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання завдань (не менше 60%), передбачених планом семінарських занять, самостійної та контрольної роботи, тестових завдань та виконання залікової роботи «Театр»		
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Залікова робота - «Театр» При виставленні залікової оцінки враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час поточного опитування у ході аудиторних занять, при виконанні завдань для самостійної роботи, бал контрольної роботи, а також залікова робота.		

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на створення атмосфери взаємодії та співпраці на заняттях, активної комунікації між студентами та викладачем за умови дотримання правил академічної доброчесності та взаємоповаги.

Лекційні та семінарські заняття відбуваються відповідно до навчального плану, робочої програми дисципліни та згідно з розкладом, з яким студенти ознайомлені заздалегідь.

Заняття починаються і закінчуються вчасно, відповідно до затвердженого розкладу дзвінків.

Загальна максимальна кількість балів, яка присвоюється кожному студентові за курс, становить 100 балів, яка виводиться як середнє арифметичне за виконання:

- завдань, передбачених для виконання на семінарських заняттях;
- завдань самостійної роботи;
- тестових завдань;
- контрольної роботи;
- результатів неформальної освіти (на вибір);
- залікової роботи «Театр».

Експрес-контроль у формі тестів, бліц-самостійних робіт проводяться після вивчення теми, контрольна робота – після другого модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання студентом таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повнота змісту та якість оформлення;
- самостійність виконання індивідуальних завдань, відсутність у змісті плагіату та некоректних запозичень;
- творчий підхід до виконання завдань;
- скрупульозність та ініціативність у навчальній діяльності;
- уміння працювати з науковою та навчальною літературою, іншими інформаційними джерелами;

При виставленні рейтингового підсумкового балу також враховується:

- рівень активності та ініціативності студента на заняттях (у тому числі на лекційних);
- повнота та систематичність підготовки студента до семінарських занять;
- вияв здатності студента до самоосвіти та самовиховання.

Допуск до складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки не менше 50 балів, яка формується як середнє арифметичне балів, отриманих упродовж періоду вивчення дисципліни та обов'язкового виконання залікової роботи «Театр».

Студент, який не набрав 50 балів, до складання заліку не допускається. У такому випадку студент користується повторним правом отримати допуск до складання заліку за умови перескладання пропущених тем, виконання письмових індивідуальних, самостійних та тестових завдань, контрольної роботи та обов'язкового виконання залікової роботи «Театр».

Студентові надається можливість отримати додаткові консультації з курсу у визначений, відповідно до розкладу час.

Контактні дані для онлайн допомоги та консультування:

Онлайн-консультації: Никорак Наталія Юріївна

тел. +38 066-306-55-01

E-mail: nataliya.nykorak@pnu.edu.ua

2. Академічна доброчесність.

Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників, зокрема:

Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

3. Відвідування занять.

Лекційні заняття, пропущені студентами без поважних причин не відпрацьовуються, але знання змісту матеріалу пропущених тем – обов'язкове. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора від 19 травня 2023 р. № 309) URL :

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

Семінарські заняття, пропущені без поважних причин обов'язково відпрацьовуються, при цьому оцінюється рівень володіння студентом змістом навчального матеріалу, якість виконання завдань самостійної та індивідуальної роботи та результати виконання тестових завдань.

4. Неформальна освіта.

Результати неформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (наказ ректора від 24 листопада 2022 р. № 672). URL :

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

До результатів неформальної освіти у контексті вивчення дисципліни зараховуються Сертифікати про проходження курсів з напрямку «Вихователь» на платформі курсів та вебінарів «ІППО» (за вибором) <https://ippo.com.ua/category/mistectvo-otm/>

Основні нормативно-правові документи:

Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»

8. Рекомендована література

Основна:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) (чинна редакція)
2. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (чинна редакція)
3. Заяц Л.І. Сухина Л.Ю. Музичне виховання у дитячому садку (за Базовим компонентом дошкільної освіти). 3-4 роки життя. Харків : Видавнича група «Основа», 2013. 143 с.
4. Заяц Л.І. Сухина Л.Ю. Музичне виховання у дитячому садку (за Базовим компонентом дошкільної освіти). 5 рік життя. Харків : Видавнича група «Основа», 2013. 112 с.

5. Кушка Я. Методика музичного виховання : навч. посіб. Вінниця : «Нова Книга», 2007. 216 с.
6. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання : навч.-метод. посіб. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. 330 с.
7. Матвієнко С.І. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 297 с.
8. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки: історія та теорія : навч. посіб. Суми : Вид-во «Козацький вал», 2009. 208 с
9. Михайличенко О.В. Музично-естетичне виховання дітей та молоді в Україні (ретроспективно-теоретичний аспект) : монографія. вид. 2-ге, перероб. і доповнене. Суми : Вид-во «Козацький вал», 2007. 356 с.
10. Мистецька освіта в Україні : теорія і практика / О. П. Рудницька та ін.; заг. ред. О. В. Михайличенко. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.
11. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі : зб. методичних матеріалів / упоряд. І.А. Романюк. Тернопіль : Мандрівець, 2008. 104 с.
12. Нечай С. Музика розвиває, виховує, оздоровлює : навч.-метод. посіб. Київ : Світлич, 2012. 144 с.
13. Новикова Г.П. Музичне виховання дошкільнят : посіб. для працівників дошкільних навчальних закладів. Київ : Музична Україна, 2000. 202 с.
14. Олексюк О.М. Музична педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. 248 с.
15. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін : монографія. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
16. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
17. Сбітнева Л.М. Методика музичного виховання : метод. рек. для студ. спец. «Музичне мистецтво (Художня культура)». Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. 58 с.
18. Стріхар О.І.; Ярошевська Л.В. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод.посіб. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2022. 260 с.
19. Сурмик І.С., Сурмик С.С. Музичне виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. Володимир-Волинський, 2010. 254 с.
20. Федій О.А. Естетотерапія. Київ : Видавництво Центр учбової літератури. 2012. 303с.
21. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 472 с.
22. Шабутін С., Хміль С., Шабутіна І. Зцілення музикою : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. 192 с

Допоміжна:

1. Бакай С.Ю., Стороженко Т.В. Осінній настрій. Пісні та ноти для дітей дошкільного віку». Ч.1. Методичний посібник. Для музичних керівників ДНЗ, вихователів та студентів музично-педагогічних факультетів вищих та середніх спеціальних навчальних закладів. Харків : ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2015. 35 с.
2. Галіцина Л. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності : навч.-метод. посіб. 2006. 128 с.
3. Гелунова А.М., Чиркіна В.В. У світі музики. Розробки занять для дітей 4-6 років Харків : Вид. група «Основа», 2008. 332 с.
4. Ланцюженко З.Д., Шкільній С.Я., Безшапошнікова Т.В. Музично-ритмічні хвилинки та розспіванки для дітей. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 64 с.

5. Музична діяльність. Хрестоматія. Перша молодша група (3-й рік життя) : навч. посіб. / упоряд. І.П. Прудська. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 68 с.
6. Паронова В.І. Шевченко Н.М. Прилинь, прилинь, Веснонько : збірник сценаріїв для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 80 с.
7. Присяжнюк І.Ю. Музично-дидактичні ігри для дошкільнят : посіб. для муз. керівників дошкільних навч. закл. Баришівка, 2010. 20 с.
8. Синяк І.М., Самсонова О.О. У світі музичних ігор. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 144с.
9. Шевченко С.М., Ткаченко В.М. Музичні свята та заняття (для дітей старшого дошкільного віку). Харків : Вид-во «Ранок», 2007. 62 с.
10. Шевчук А. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності. Київ : Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. 128 с.
11. Я у світі музики. Ранній вік : збірка музичних творів / упоряд. І.М. Сорокопуд, Н.В. Андренко. Харків : Вид-во «Ранок», 2012. 88 с.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека імені В.І Вернадського за пошуковим запитом «Музичне виховання». [Електронний ресурс]. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
2. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. [Електронний ресурс]. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>